

ВИТРАТИ АВІАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМСТВА: ОБЛІКОВИЙ ПІДХІД

Людмила Галушко

Національний авіаційний університет, Київ

Науковий керівник - Ніна Овсюк, д.е.н., проф.

Ключові слова: бухгалтерський облік в авіації, облік витрат, звітність підприємства, система бухгалтерського обліку.

Витрати діяльності авіаційного підприємства є одними з важливих показників ефективності його виробничої діяльності. Визначення шляхів зниження або оптимізації витрат сприятиме підвищенню ефективності авіаційного підприємства. У цьому зв'язку дослідження обліку витрат виявляється досить актуальним, адже авіаційні підприємства України не приділяють достатньої уваги вдосконаленню обліку витрат.

Основою дослідження виступав діалектичний метод, який дозволив на базі вивчення обліку витрат авіаційного підприємства визначити вектор його розвитку, враховуючи сучасні аспекти національної економіки та потреби користувачів.

Отже, для підвищення конкурентоспроможності підприємств потрібно досягти зниження експлуатаційних витрат, оптимізації витрат взагалі, а також удосконалення організації обліку на підприємстві. Прикладом такого вдосконалення може слугувати розроблений проект ДП «Антонов», який мав на меті багато цілей щодо вдосконалення діяльності підприємства, проте одним з важливих етапів розвитку проекту було вдосконалення системи бухгалтерського обліку в авіації. Важливою ціллю проекту було створення єдиної системи бухгалтерського обліку для конструкторського бюро, дослідницького та серійного заводів, а також всіх інших підрозділів ДП «Антонов» [1].

ДП «Антонов» має розгалужену структуру, кожна філія підприємства здійснює облік господарських операцій, проте, враховуючи, що на цьому підприємстві працює понад 14 тисяч співробітників, це суттєво ускладнює роботу бухгалтерів. Великою проблемою було те, що кожна філія підприємства мала свій план рахунків, різну ступінь деталізації щодо відображення господарських операцій, отже при подачі звітності в державні органи доводилося витратити багато часу для впорядкування різноманітної інформації. Вирішенням даної проблеми стала розробка єдиного плану рахунків з єдиною аналітикою і правилами обробки облікової інформації, які були впроваджені і успішно діють на підприємстві. Крім того, філії підприємства мали кілька ІТ облікових програм. Навіть були окремі підрозділи, на яких облік вівся вручну, сформовані документи передавалися в інші підрозділи, що вводили дані до електронної облікової системи. Тому, для вирішення даної проблеми необхідно було

модернізувати облікову діяльність всіх підрозділів, забезпечити комп'ютерною технікою та перевести на єдину ІТ програму. Зауважимо, що дані проблеми дуже часто зустрічаються на авіаційних підприємствах України і не тільки на авіаційних.

Облік витрат виступає як внутрішня система підведення підсумків, що повинна відображати результати виробничої діяльності підприємства, зокрема надання послуг, які наводяться у звітності підприємства. Всі господарські процеси, що відбуваються на авіаційному підприємстві віддзеркалюються в системі бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік витрат в авіації ведеться на рахунку 23 «Виробництво». Деталізація за видами витрат здійснюється в системі аналітичного обліку.

Також, важливим кроком визначення вартісної бази виступає визначення одиниці пропорційного розподілу витрат за видами послуг [2, с. 302].

Облік витрат допоміжних виробництв здійснюється на окремому субрахунку 232 «Допоміжне виробництво». Витрати, що пов'язані з управлінням та обслуговуванням виробничого процесу в авіації, але які прямо не відносять на рахунки собівартості, відображаються на рахунку 91 «Загальновиробничі витрати». Розподіл накопичених сум витрат, здійснюється щомісячно на собівартість, виходячи із наступного: визначення питомої ваги кожної номенклатурної групи від сукупних витрат на рахунку 23; пропорційне віднесення загальновиробничих витрат у розрізі підрозділів на кожен номенклатурну групу. На рахунках 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут» відображають витрати, які відносяться до господарської діяльності підприємств, але безпосередньо не пов'язані з виробничим процесом. Бухгалтерія відіграє важливу роль на всіх етапах фінансово-господарської підприємства: складання й погодження бюджету, надання інформації про минулі події для розрахунку майбутніх витрат та доходів, аналіз діяльності підрозділів підприємства тощо.

Висновок. Авіаційні підприємства відіграють важливу роль, як в туристичній сфері так і в промисловому секторі. Залежно від виду діяльності авіаційного підприємства потрібно обирати існуючі синтетичні рахунки для обліку доходів та витрат, або за потреби деталізації, відкривати аналітичні рахунки, які відображати в робочому плані рахунків підприємства. Систематизація облікової інформації відповідним чином забезпечить ефективність результатів від прийнятих управлінських рішень сформованих на її основі.

Список використаних джерел:

1. Побудова єдиної бухгалтерської системи для великого розподіленого виробничого підприємства ДП «Антонов». URL: <https://www.it.ua/cases/article/edinaja-buhgalterskaja-sistema-dlja-krupnogo-raspredeleennogo-proizvodstvennogo-predprijatija>
2. Economics, management and administration in the coordinates of sustainable development: Scientific monograph. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2021. 716 p.